Lieta Nr. 113007413

SPRIEDUMS

Jelgavā, 2013.gada 4.novembrī

Zemgales apgabaltiesa šādā sastāvā:

tiesnesis referents J.Siliņš

tiesneši D.Skrauple, R.Rinčs

apelācijas kārtībā rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par **/pers. B/**, personas kods /personas kods/, saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk - LAPK) 149.^{15}panta ceturtās daļas sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību par Dobeles rajona tiesas 2013.gada 12.septembra spriedumu.

Iepazinusies ar apelācijas sūdzības motīviem, pārbaudījusi lietā esošos pierādījumus, Zemgales apgabaltiesa

konstatēja:

Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja Patruļpolicijas nodaļas Patruļdienesta rotas jaunākais inspektors A.Kulbergs 2013.gada 25.jūlijā sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PA 976408 par to, ka 2013.gada 1.jūnijā plkst.23.45 /pers. B/ vadīja Audi 80, reģistrācijas Nr. EK723 Dobeles novadā Bikstu pagastā pa ceļu Rīga-Liepāja uz Liepāju ceļa 70.km. Medicīniskajā pārbaudē konstatēta alkohola koncentrācija /pers. B/ promiles. Protokols sastādīts bez pārkāpēja klātbūtnes. Administratīvā pārkāpuma protokolā norādīts, ka atbildība par šo pārkāpumu paredzēta LAPK 149.^{15}panta ceturtajā daļā.

Ar Dobeles rajona tiesas 2013.gada 12.septembra spriedumu /pers. B/ atzīts par vainīgu LAPK 149.^{15}panta ceturtajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un sodīts ar administratīvo arestu uz 15 diennaktīm, naudas sodu Ls 800, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz 4 gadiem.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka, ievērojot pieļaujamo nobīdes diapazonu, alkohola koncentrācija /pers. B/ asinīs ir 2,23 promiles.

Par spriedumu apelācijas sūdzību iesniedzis /pers. B/, kurā lūdz atcelt Dobeles rajona tiesas 2013.gada 12.septembra spriedumu, izbeidzot administratīvo lietu pret viņu.

1) Uzskata, ka lietā nav pierādījumu par asins analīžu iekārtas valsts metroloģisko pārbaudi.

Saskaņā ar 2005.gada 28.jūnija Ministru kabineta (turpmāk – MK) noteikumu Nr.455 „Kārtība, kādā tiek veikta mērīšanas līdzekļu tipa apstiprināšana, pirmreizējā verificēšana un tirgus uzraudzība" 2.punktu šie MK noteikumi attiecas arī uz asins analīžu iekārtām (asiņu analizatori nav ietverti 2.punkta izņēmumos!).

Šajā lietā lietas materiāliem nav pievienots asins analīžu iekārtas pirmreizējās verificēšanas sertifikāts. Nav pieļaujama situācija, ka personas tiek sodītas pamatojoties uz nezināmu iekārtu, kura rāda nezināmus mērījumus, jo nav sertificēta lietošanai Latvijas teritorijā alkohola pārbaužu veikšanai. Norāda, ka nebūtu loģiski, ja iekārta, ar kuru būtu jāiegūst visprecīzākie rezultāti un jāapstiprina vai jāapgāž alkometra mērījumi, nav verificēta (jāpakļauj valsts metroloģiskajai kontrolei), kamēr tos pašus alkometrus pakļauj pārbaudēm. Attiecīgi esot secināms, ka MK noteikumi Nr.455 attiecas arī uz gāzes hromatogrāfiem. No SIA „Dobeles un apkārtnes slimnīca" saņemtie dokumenti nesatur šādu sertifikātu.

Apelators atsaucas uz Preiļu rajona tiesas 2012.gada 21.augusta spriedumu identiskā lietā Nr.125005812, kurā izbeigta administratīvā lietvedība, un Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 31.augusta spriedumu SKA-355/2007, kur atcelts apgabaltiesas spriedums, jo nav bijusi izvērtēta alkometra rezultātu pieļaujamība.

2) Lietā esošais medicīnas iekārtas tehniskās kontroles akts nepierāda asins analīžu rezultātu ticamību.

Neatkarīgi no tā, vai iepriekš minētā strīdus iekārta ir pakļauta valsts metroloģiskajai pārbaudei, nav pieļaujama situācija, ka iekārta, ar kuru tiek veikta alkohola daudzuma izmeklēšana biomateriālā, nekādā veidā netiek pārbaudīta un testēta. Lietā ir SIA „Medilink" sastādīts medicīnas iekārtas tehniskās kontroles akts. SIA „Medilink" sastādītais akts liecina par to, ka ir notikusi tikai iekārtas mehānismu un detaļu darbības pārbaude – adatu pilināšana, dozēšana, šķidruma absorbcija. Tomēr pretēji sprieduma 5.lpp. 7.rindkopā norādītajam, šis akts nepierāda, ka būtu veikta iekārtas kalibrēšana vai jebkāda cita pārbaude par to, vai iekārtas uzrādītie rezultāti sakrīt ar etanolu un cik lielas ir nobīdes. Lai gan aktā ir pieminēta kaut kāda pārbaudes kasete un šķīdums, tomēr akta saturs un iekārtas pārbaudes norise neliecina, ka runa būtu tieši par etanola (alkohola) etanolšķīdumu. Tādējādi nav pārbaudīts, cik precīzi iekārta izmēra etanola (alkohola) daudzumu asinīs un attiecīgi nav iespējams piešķirt ticamību asins analīžu rezultātiem. Arī par pašas SIA „Medilink" kompetenci veikt iekārtas pārbaudi un kalibrēšanu nav nekādu pierādījumu. Secina, ka SIA „Medilink" nav no valsts puses akreditēta veikt jebkādu iekārtu pārbaudes. Šī situācija precīzi sakrīt ar iepriekš pieminēto Preiļu rajona tiesas 2012.gada 21.augusta spriedumu lietā Nr.125005812.

3) Lietā nav medicīniskās pārbaudes veikušā ārsta sertifikāts.

Atsaucas uz 2005.gada 11.janvāra MK noteikumu Nr.15 „Kārtība, kādā nosakāma alkohola koncentrācija asinīs un izelpojamajā gaisā un konstatējams narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaids" (turpmāk – MK noteikumi Nr.15) 15.punktu. Nepareizs ir tiesas secinājums sprieduma 4.lpp. pēdējā rindkopā, ka medicīnisko pārbaudi /pers. B/ veikusi ārste /pers. C/. Lietas 20.lpp. atrodas SIA „Dobeles un apkārtnes slimnīca" Klīniskās diagnostikas laboratorijas izdruka par asins paraugā konstatēto alkohola daudzumu. Šajā izdrukā kā ārsts norādīts /pers. D/, kas nozīmē, ka viņš ir bijis medicīniskās pārbaudes veicējs. Norāda, ka pirmās instances tiesai lūdzis izprasīt no slimnīcas ārsta /pers. D/ kompetenci veikt medicīnisko pārbaudi apliecinošo sertifikātu. Acīmredzot tiesa /pers. D/, kas bijis medicīniskās pārbaudes veicējs sajaukusi ar /pers. C/, kas savukārt veikusi tikai laboratorisko izmeklēšanu. Secina, ka lietā nav medicīniskās pārbaudes veicēja ārsta /pers. D/ sertifikāts par spējām veikt medicīnisko pārbaudi. Šis ir būtisks trūkums, jo tieši medicīniskās pārbaudes veicējs ir atbildīgs par sākot no pareizas asins parauga paņemšanas līdz atzinuma sniegšanai par alkohola ietekmi. Atsaucas uz LAPK 243.panta piektās daļas pēdējo teikumu. Kā izriet no iepriekš minētajiem MK noteikumiem, pierādījumiem par ārsta kompetenci veikt pārbaudi jāatbilst noteiktas procesuālas formas prasībām. Ja lietā nav atrodami šādi noteiktā procesuālā formā nostiprināti pierādījumi, tad secina, ka šādi pierādījumi – ārsta veiktā medicīniskā pārbaude un tajā iegūtās ziņas nav pieļaujamas pierādīšanā. Juridiskajā literatūrā norādīts, ka procesuālā forma nav noteikta patvaļīgi, bet radusies no ilgstošiem tiesvedības pieredzes vispārinājumiem un izveidota tā, lai, šo formu ievērojot, būtu maksimāli garantēta pierādījumu pilnvērtība, to ticamība saskaņā ar objektīvo īstenību.

4) Lietā tika pieļauts būtisks procesuāls pārkāpums attiecībā uz medicīniskās pārbaudes veikšanas kārtību.

Nepareizs ir tiesas secinājums sprieduma 5.lpp. beigās un 6.lpp. sākumā norādītais, ka /pers. B/ nav lūdzis atkārtotas pārbaudes no viņa paņemtajiem asins paraugiem un, ka pašam /pers. B/ vajadzēja vērsties ārstniecības iestādē. Par asins analīžu rezultātiem viņš uzzinājis tikai tad, kad saņēmis Dobeles policijas 2013.gada 1.jūlija lēmumu Nr.619. Tajā pašā dienā – 2013.gada 9.jūlijā iesniedzis sūdzību Dobeles rajona prokuratūrai, apšaubot konstatēto alkohola daudzumu un to, ka pārbaude veikta tieši viņa asinīm. Norāda, ka MK noteikumu Nr.15 26.punkts paredz noteiktu rīcību šajā situācijā. Prokuratūra esot viņu pārpratusi un domājusi, ka viņš apstrīd tikai vadīšanas faktu, bet patiesībā viņš apstrīdējis konstatēto promiļu daudzumu. Tā kā procesa virzītājs kriminālprocesā un pierādīšanas pienākums administratīvā pārkāpuma lietā ir policijai, tad tai jebkurā gadījumā vajadzējis respektēt viņa lūgumu. Diemžēl, viņa lūgums veikt atkārtotu pārbaudi, tika rupji ignorēts, tādējādi lietā esošie mērījumi nav derīgi. Saskaņā ar judikatūru šis ir būtisks procesuāls pārkāpums. Šis viedoklis ir nostiprināts tiesību teorijā un tiesu praksē. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo tiesu praksē atzīts, ka procesuālie pārkāpumi tiek iedalīti būtiskajos un nebūtiskajos pārkāpumos, un ka procesuālu pārkāpumu dēļ administratīvais akts ir atceļams tikai tad, ja attiecīgais procesuālais pārkāpums ietekmē arī administratīvo aktu pēc būtības, tas ir, ja ir iespējama cēloņsakarība starp procesuālās normas pārkāpumu un procesa rezultātu.

Šajā lietā pierādījumi iegūti rupji pārkāpjot tiesību normatīvajos aktos noteikto kārtību. Turklāt šis pārkāpums ir tik būtisks, ka tas varēja ietekmēt tiesas lēmuma saturu. Atsaucas uz Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2005.gada 15.marta sprieduma lietā Nr.SKA-59 motīvu daļas 15.punktu.

Līdz ar to pastāv objektīvas un nenovēršamas šaubas par /pers. B/ vainu un to, kādi būtu bijuši atkārtotas pārbaudes rezultāti. Šīs šaubas tulkojamas par labu viņam saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un administratīvā procesa principu *in dubio pro civis* (piemēram, Administratīvās apgabaltiesas 2009.gada 29.aprīļa spriedums Nr.P129022608, 10.punkts, 2011.gada 28.novembra spriedums lietā Nr.142010009 13.punkts). Norāda, ka šajā gadījumā jāpieņem, ka neveikto atkārtoto analīžu rezultāti būtu bijuši /pers. B/ labvēlīgi. Tā, piemēram, ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2009.gada 9.aprīļa lēmumu lietā Nr.132005809/4 tika izbeigta administratīvā lietvedība pret E.E. par transportlīdzekļa vadīšanu narkotisko vielu ietekmē. Tiesa pamatoti atzinusi, ka pārbaudes laikā ticis rupji pārkāpts pārbaudes process, jo netika veikta bioloģiskās vides parauga pārbaude.

5) Apelators norāda, ka lietā jāievēro nevainīguma prezumpcija.

Atsaucas uz Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 3.marta spriedumu lietā Nr.SKA-48/2009. Saskaņā ar administratīvā procesa principu *in dubio pro civis* (piemēram, Administratīvās apgabaltiesas 2009.gada 29.aprīļa spriedums Nr.P129022608, 10.punkts, 2011.gada 28.novembra spriedums lietā Nr.142010009 13.punkts) pierādīšanas nastai jāgulstas pēc iespējas uz amatpersonu un šaubu gadījumā risinājumam jābūt par labu privātpersonai. Šajā lietā nav pierādījumu par ārsta /pers. D/ kompetenci /pers. B/ veikt medicīnisko pārbaudi alkohola ietekmes noteikšanai organismā, nav pierādījumu par asins analīžu iekārtas precizitātes pārbaudēm un līdz ar to, iegūto rezultātu ticamību.

Pārbaudījusi administratīvās lietas materiālus, apsvērusi apelācijas sūdzības motīvus, Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība kā nepamatota noraidāma, bet pirmās instances tiesas spriedums kā likumīgs, taisnīgs un pamatots atstājams negrozīts.

Ievērojot LAPK 289.^{21}panta otrajā daļā noteikto, Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzību iespējams izskatīt rakstveida procesā. No lietas dalībniekiem nav saņemti lūgumu par nepieciešamību lietu iztiesāt tiesas sēdē.

Pirmās instances tiesa pārbaudījusi pierādījumus un izdarījusi motivētus secinājumus par to pietiekamību un atbilstību likumam, lai atzītu, ka /pers. B/ izdarījis administratīvo pārkāpumu.

Apelācijas sūdzībā ir atkārtoti pirmās instances tiesā jau vērtētie argumenti, kurus /pers. B/ bija izteicis rakstveida paskaidrojumos (lietas lapa 63.-69). Pirmās instances tiesa spriedumā faktiski jau ir analizējusi tos pašus argumentus, kuri norādīti apelācijas sūdzībā un Zemgales apgabaltiesa pievienojas izteiktajiem atzinumiem, tos neatkārtojot.

Pirmās instances tiesa argumentēti norādījusi, kāpēc iegūtie dati par alkohola koncentrāciju /pers. B/ ir izmantojami pierādīšanā, kāpēc nav saskatīti procesuāli pārkāpumi attiecībā uz medicīniskās pārbaudes veikšanu.

Ņemot vērā apelācijas sūdzībā norādītos iebildumus un šaubas par ārsta /pers. D/ kompetenci veikt alkohola, narkotisko un psihotropo vielu ietekmes pārbaudes, neskatoties uz to, ka minētais ārsts šādu pārbaudi nav veicis, Zemgales apgabaltiesa papildus pieprasīja ziņas no SIA „Dobeles un apkārtnes slimnīcas" par ārsta /pers. D/ kompetenci, nolūkā pārbaudīt jau lietā esošo pierādījumu – izrakstu no medicīniskās kartes (lietas lapa 19).

Atbildē tika saņemta sertifikāta kopija (sertifikāts Nr.A-1366, sertifikāta eksāmens nokārtots 2010.gada 15.oktobrī), kura apliecina ārsta /pers. D/ tiesības veikt alkohola, narkotisko un psihotropo vielu ietekmes pārbaudes līdz 2015.gada 15.oktobrim, līdz ar to arī ārsta /pers. D/ sastādītā dokumenta – izraksta no medicīniskās kartes (lietas lapa 19) saturu, nav pamata apšaubīt.

Par Zemgales apgabaltiesas izdarīto pieprasījumu tika paziņots arī apelācijas sūdzības iesniedzējam /pers. B/, lai, ja vēlētos izmantot savas tiesības, varētu iepazīties ar saņemto atbildi un nepieciešamības gadījumā sniegt rakstveida viedokli.

Sūdzībā ietvertās norādes uz tiesu praksi, Zemgales apgabaltiesa nevērtē, jo norādītajos tiesu nolēmumos ir apskatīta citāda situācija.

Nepamatots ir /pers. B/ apgalvojums par nevainīguma prezumpcijas pārkāpšanu – no pirmās instances tiesas sprieduma nepārprotami izriet, ka lietā ar attiecināmiem, pieļaujamiem un ticamiem pierādījumiem ir novērstas jebkādas saprātīgas šaubas par /pers. B/ vainīgumu viņam inkriminētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā.

Nosakot sodu /pers. B/ pirmās instances tiesa ņēmusi vērā izdarītā pārkāpuma raksturu un izdarīšanas apstākļus, pārkāpēja personību, vecumu, viņa attieksmi un vainas pakāpi, kā arī mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus, apgādājamo nav, agrāk administratīvi sodīts.

Atbildību mīkstinoši apstākļi saskaņā ar LAPK 33.pantu nav konstatēti.

Pirmās instances tiesa saskaņā ar LAPK 34.pantu pamatoti konstatējusi atbildību pastiprinošus apstākļus – konkrētā pārkāpuma apdraudējumu satiksmes drošībai – diennakts tumšais laiks, satiksmes intensitāte uz Liepājas šosejas, kas ir viens no Latvijas galvenajiem autoceļiem.

Novērtējot minētos apstākļus, pirmās instances tiesas spriedumā minētos motīvus un secinājumus par /pers. B/ vainīgumu inkriminētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka nav nekāda tiesiska pamata pieņemtā sprieduma atcelšanai.

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{6}, 289.^{21}, 289.^{22} pantu, Zemgales apgabaltiesa

nosprieda:

Dobeles rajona tiesas 2013.gada 12.septembra spriedumu atstāt negrozītu, bet /pers. B/ apelācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams.

Pilns nolēmums pieejams 2013.gada 5.novembrī.

Tiesnesis referents J.Siliņš

Tiesneši

D.Skrauple

R.Rinčs